

O BİZİM SON UMUDUMUZ

SERHAT TAŞPINAR

TEMA

TÜRKİYE EROZYONLA MÜCADELE, AĞAÇLANDIRMA
VE DOĞAL VARLIKLARI KORUMA VAKFI YAYINLARI

18

VAKFIMIZIN AMACI

Ülkemizde doğal varlıkların ve sağlığın korunması, erozyonla mücadele, toprak örtüsü ile toprağın korunması ve ağaçlandırmanın önemi konusunda kamuoyunun eğitimi ve bilgilendirilmesi, bu alanda milli politikaların oluşturulmasına yardımcı olmak ve bu esaslardan ödün verilmemesi için mücadele etmek.

Ağaç ve orman sevgisini topluma mal etmek, doğal varlıkların, insan sağlığının, yeşil alanların, toprak ve toprak örtüsünün, ormanların korunması, geliştirilmesi ve yenilerinin tesis edilmesini sağlamak için faaliyette bulunmaktır.

ÇÖZÜM AMACIMIZ

Öncelikle ulusumuza, onun temsilcilerine, siyasal temsilcilerimize ve hükümetlerimize, devletin idari ve denetim makamlarına, özel ve tüzel kurumlarımıza, örgütlü demokratik kuruluşlarımıza, basın ve yayın organlarımıza erozyonun vahim sonuçlarını anlatmak; çarelerini ortaya koymak, bütün kesimlerin fikir birliğini ve desteğini sağlamak üzere kamuoyu oluşturarak Erozyona Karşı Ulusal Hareketi başlatmak ve kararlılıkla sürdürmektir.

İLKEMİZ

Erozyonu önlemek, yeşil örtünün ve canlı yaşamın birlikte oluşturduğu ekolojik dengenin bize bahşettiği doğal zenginliklerimizin bilinçsizce kullanıp geri dönüşsüz olarak kaybolmasına izin vermeyerek korumak, geliştirmek ve halkımızın yararına sunmak ulusumuzun geleceğini güvence altına almaktır.

HEDEFİMİZ

Ulusal varlığımızın güvencesi olan bu ilkenin ulusça benimsenmesini; hükümetlere göre değişmeyen bir devlet politikası haline gelmesini; sorunun çözümü için teknik ve bilimsel yönden yeterli bir kadronun görevlendirilmesini ve gerektiği gibi donatılmasını; gerekli milli kaynağın tahsisini sağlamaktır. Bu dava için 50 yıl boyunca her yıl en az 10 trilyon TL. yatırım yapmak gerekmektedir. Yapılacak fedakarlık büyük, ama kaçınılmazdır. Tüm bu güçlüklerle rağmen, "bizden sonrası tufan" kolaycılığına düşmeden, ulusça bu davanın üstesinden geleceğimize içtenlikle inanıyoruz. Ağaç dikmenin ve korumanın hayrına inanan insanlarımıza, devletimizin gücüne, bilimsel ve teknik kadrolarımızın yeterliliğine, ulusumuzun milli davalar etrafında birleşme gücüne güveniyoruz.

**Vatanı ve gelecek nesilleri düşünen herkesi
bu harekete katılmaya davet ediyoruz.**

Ülkemiz için, insanlarımız için, doğa için bu büyük tehlikeye karşı
hep birlikte savaşalım.

O
Bizim
Son Umudumuz

Serhat TAŞPINAR

TEMA YAYINLARI NO: 18

safa

Tarım ve Matbaacılık Hizmetleri Limited Şirketi

Tel: 0.212.482 07 17 - 482 03 71 Fax: 0.212.482 05 12

İSTANBUL - 1998

ISBN 975 - 7169 - 10 - 2

ÖNSÖZ

TEMA Vakfı, kendini erozyon ve çölleşmeyle mücadelede toplumsal bir hareketi başlatmakla görevli saymakta aynı zamanda toplumun davranış biçimini çevreyi ve doğal varlıkları koruma şeklinde yönlendirmeyi hedeflemektedir. Bu amaca hizmet edeceği inancı ile hazırlanan projeler ve eserler de desteklenmektedir.

Toplumsal bilinçlenmeye katkıda bulunacağına inandığımız bu eser mücadelemizde önemli bir adım olacaktır. Artık TEMA ile özdeşleşen "O Bizim Son Umudumuz" isimli oyunu gelecek nesillerin çevre konusunda bilgi ve bilinç sahibi olması yolunda atılan önemli bir adım olarak değerlendiriyoruz.

"O Bizim Son Umudumuz" oyununda günümüz insanların felaketler karşısındaki duyarsızlığı, felaketler yaşandıktan sonra ortaya çıkan insan davranışları, erozyon ve çölleşmenin doğal sonucu olan açlık, toplumun ruh sağlığının bozulması, toplumsal çatışmalar ve göç olgusu vurgulanmaktadır. Ayrıca günümüz insanı ile gelecek kuşaklar arasındaki dramatik hesaplaşma ayrıntılı olarak anlatılmaktadır.

TEMA erozyon ve çölleşmeyle fakirliğin önlenmesi gereğinin toplum tarafından benimsenmesine çalışmaktadır. "O Bizim Son Umudumuz" bu yolda önemli bir destekleyici ve yol gösterici olmaktadır.

Bu oyunun yazarı Emirsultan İlköğretim Okulu Müdür Yardımcısı Sayın Serhat Taşpınar ve öğretmenlerin desteği TEMA Vakfı'na güç vermektedir. "O Bizim Son Umudumuz" erozyon ve çölleşmeyi yaşamın içinden örneklerle anlatan ilk tiyatro eseri olması açısından oldukça önemlidir. Oyunun daha geniş kitleler tarafından izlenebilmesi, erozyonla mücadeleye destek veren gruplar ve okullar tarafından sahnelenebilmesi için kitap haline getiren Sayın Serhat Taşpınar'a sonsuz teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Hayrettin KARACA

O BİZİM SON UMUDUMUZ.

Oyun ilk olarak 23 Mayıs 1995 tarihinde İstanbul İli Bahçelievler İlçesi Emirsultan İlköğretim Okulu Tiyatro Grubu tarafından oynandı. Erozyon ve çölleşme ile mücadele haftasında gösterime giren oyunu izleyenler tarafından büyük ilgi gösterildi. İstanbul'un değişik salonlarında oynanan "O Bizim Son Umudumuz" birinci yıl dörtbinbeyyüz kişi tarafından izlendi. 1996 yılında Atatürk Kültür Merkezi'nde sahnelendi.

1997'de TBMM'nin davetlisi olarak Ankara'da sahnelenen oyun, aynı yıl Konya Valiliği ve Çevre Müdürlüğü'nün daveti ile Konya'da sahnelendi. Oyunların organizasyonunu TEMA Vakfı yaptı.

Oyunda günümüz insanının olaylar karşısındaki duyarsızlığı anlatılmaktadır. Erozyonun felaketinin sonuçları "Yoksulluk, toplum ruh sağlığının bozulması, toplumsal çatışmalar ve Göç" yazımın içinden örneklerle çarpıcı şekilde anlatılmaktadır.

KİŞİLER:

Öğretmen

Ömer *(Deli Ömer)*

Sadık *(Şeytan Sadık)*

Muhtar

Ali *(Sinekli'nin Ali)*

Hacı Ziya

Yabancı

Çoban

İbrahim

Reşat *(Ormancı)*

Durmuş *(Kör Durmuş)*

Kadın Ana

Kezban

Elmas

Ayşe

Hasan

Hüseyin

Ali

Mehmet *(Karaoğlan)*

Zeynep

Güllü

BİRİNCİ PERDE

Perde açılır, sahne ışıkları yanar. Sahnedeki köy evinin duvarı ve duvar dibine dizilmiş taşlar vardır. Oyunun fon müziği çalar. Öğretmen, Ali, İbrahim birlikte sahneye girerler.

ÖĞRETMEN: Sürekli aynı şeylerden bahsediyorum. Biliyorum sıkılıyorsunuz. Ancak anlatmak zorundayım. Erozyon, yalnız bizim değil, bütün dünyanın ortak sorunudur. Türklerin Orta Asya'dan göç etmesi, Mezopotamya Uygarlığı'nın sona ermesi, Mısır Uygarlığı'nın çöküşü ve Nil Vadisi'nin yok oluşu... Daha bin sekizyüzlü yılların ikinci yarısında Amerika Oklahama'da toprağın ölümü denilen çölleşme, en son Karapınar olayları ve daha niceeleri... Hepsi insanlığı derinden sarsan olaylardır. Özellikle Oklahama örneği bizim İç Anadolu'ya çok benzemektedir. Avrupa'dan Amerika'ya göç eden insanlar, geniş Oklahama düzlüklerinde bizdeki gibi meşe türü ağaçları yok ederek tarım alanları açtılar. Bu olayla başlayan çölleşme kısa sürede bütün çevrenin doğal dengesini bozdu. Toprak insanların gözleri önünde acı çekerek yok oldu. Ayrıca bölgede esen kuvvetli rüzgarlar, çevredeki şehirleri, toz toprak içinde bıraktı. Amerika'nın onca çabasına rağmen bu durum hala devam ediyor.

ALİ: Bunların bizim topraklarımızda olmaması için ne yapmalıyız?

ÖĞRETMEN: Başta ormanları yok etmeyin. Toprağın üzerini örten bitki örtüsünü bozmayın. Otlak ve meraları sürüp tarla yapmayın.

(Bu sırada Karaoğlan sahneye gelir)

KARAOĞLAN: Öğretmenin okulun bahçesinde biri var. Sizi görmek istiyor.

ÖĞRETMEN: *(Ayağa kalkar)* Gelinece devam ederiz. Bak Ali Ağa bu kitapta Amerika'da yaşanan olaylar anlatılıyor. Vereyim de oku.

(Öğretmen ve Karaoğlan birlikte dışarı çıkarlar. Sadık sahneye girer.)

İBRAHİM: Okusun, okusunda bize de anlatsın. Tabi anlayacak kafa varsa...

ALİ: Ne diyon lan? Barana'da "Hayber Kalesi"ni, "Koroğlu"nu kim okudu?

İBRAHİM: Sen.

ALİ: Sen de bön bön dinledin. *(Sadık girer)*

SADIK: Allah muhabbetinizi arttırsın, ne o arpacı kumruları gibi başa vermişsiniz.

İBRAHİM: Gel otur söyle...

ALİ: Ne yapıyon Sadık Ağam, bu ara başın kalabalık ondan olacak kimseyle uğraşmıyon...

İBRAHİM: Eeee düğün yapmak kolay mı?

SADIK: Düğün yapmaktan kolay ne var. Görürsün ormancıyı *(eliyle para işaretini yapar)*. Bir römork odun satar, çıkar Çumra'ya gidersin. Alacaklarının listesini Mehmet Ağa'ya uzatırsın. Odunun parasını peşinat olarak verirsin. Geri kalanını da yaz harmana dersin. Olur biter.

İBRAHİM: Hoca haklı söylüyor ; kese kese ormanda ağaç bırakmadınız.

(Bunlar konuşurken sahneye çocuklar girer. Bir köşede oynarlar)

ALİ: Söyleyene bak sanki sen ondan geri kalıyon da.

İBRAHİM: Yoo hepimiz için söylüyorum. Ormanı çebimizdeki para gibi görmeye başladık. Kime para lazım olsa hemen aklına ağaç satmak geliyor.

SADIK: Allah dünyadaki her şeyi insanlar için yaratmış. Bizde nasibimizi alıyoruz.

ALİ: Güzel de bir gün nasibimiz kesilirse ne olacak?

SADIK: *(Yerden taş alır, oynayan çocuklara atar.)*

HASAN: *(Geriyeye döner)* Ne atıyon lan.

İBRAHİM: Elleme lan, çocuklar sessizce oynuyor.

ALİ: İki dakikada onları kavga ettirmezse canına can demez.

SADIK: *(Yerinden kalkar, yakasındaki iğneyi çıkarır)*

İBRAHİM: Dokunma Allah'ımı seversen *(ceketinden tutar)* otur yerine

SADIK: *(Oturur taş atar)*

HÜSEYİN: *(Taşı alır Sadık'a atar)*, Vallaha seni kocaanama söylerim. Sadık Ağam gene munzurluk edip duruyor derim.

İBRAHİM: Koca anan Sadık Ağa için munzur mu diyor?

HÜSEYİN: He yaa...

ALİ: Lan biz senin adını Şeytan Sadık bilirdik. Ne zaman değiştirdin?

SADIK: *(Yerinden kalkar, çocukların yanına gider, iğneyi Hüseyin'e batırır.)*

HÜSEYİN: Ahhh anaaaam! Ne batırıyon lan (*Yerinden kalkar, Sadık'a tekme sallar diğer çocuklarda kalkıp Sadık'a tuş atarlar.*)

KARAOĞLAN: (*Sahneye girer*)

SADIK: Aha da Karaoğlan geldi. Hadi şimdi söylesenize; Biraz önce arkasından konuşuyordunuz. Hadi bakalım şimdi Karaoğlan'ın yanında söyleyin.

KARAOĞLAN: Kim söyledi?

SADIK: Üçü de. Lan çocuk burada yok, niye arkasından sövüyorsunuz dedim de sen karışma munzar dediler.

HASAN: Ne zaman?

SADIK: Korkuyon değil mi? Şimdi konuşana...

HASAN: Ne korkacam lan?

SADIK: Geçen günde o korkağın biri, çeşmenin başında yere yatıp bir güzel dövdüm diyordu.

HASAN: Ne yalan söylüyon. Allah gözünü kör edecek.

SADIK: Hadi hadi Karaoğlan'ı görünce korktunuz değil mi?

İBRAHİM: Elleme lan ne istiyon çocuklardan...

SADIK: Baksana nasıl dayılanıyor, ne duruyon lan pulat şuna bir tane... (*Çocukları iter*) Vay anasını ne yumruktu. Ne bekliyorsunuz sizde vursanıza. Hadi bakalım hanginiz ayakta kalacaksınız. O vurdu, sen de vursana (*Çocuklar boğuşarak yere düşerler*) Helal sana Karaoğlan üçünü birden haklıyor.

HASAN: Zor haklar (*Karaoğlan'ın gözüne vurur. Karaoğlan ağlamaya başlar.*)

SADIK: Erkek adam ağlar mı? Tüh be yüzümü kara çıkardın. Bundan sonra seni tutmayacağım.

DURMUŞ: (*Sahneye girer*) Durun lan, durun bakayım (*kollarından tutup çocukları ayırır*) Şeytan, gene çocukları boğuşturuyon değil mi? (*Çocukları döner*) Kaç kez söyledim lan; Bu Şeytan Sadık'tan uzak durun, bunun sözüne kanmayın diye. Her zaman aynı şeyleri söylüyor, sizde

köpekler gibi birbirinizi yiyorsunuz. Defolun sizi bir daha kavga ederken görmeyeceğim. (Çocukları iterek sahneden çıkarır.)

SADIK: Ne güzel eğleniyorduk, ne diye geldin sanki?

DURMUŞ: Tam sana göre bir haberim var,söyleyince eğlenirsin.

İBRAHİM: Kör Durmuş sakın söyleme, bu şeytan bütün köyü bir birine katar.

ALİ: Bize bir horoz kessin sonra söylersin.

DURMUŞ: Git işine be,Ayşe abam ona horoz mu verir?

ALİ: Vallaha evden çalar, gene getirir.

SADIK: Sen söyle, Söz horozu getireceğim.

DURMUŞ: Haberim yok mu? Senin muhtarın ikiz oğlu olmuş.

SADIK: Desene onun için bir haftadır ortalarda görünmüyor. Çocukları büyütüp sonra ortaya çıkacak. Hay maşallah, El adam birini bulamaz. Bizim muhtar elli yaşından sonra ikiz çocuk babası oldu. Lan daha geçen ay torunu olmuştu. Belli ki bizim muhtar köyü bir an önce kasaba yapmak için nüfusu artırıyor. Eee muhtar bende seni bütün köye rezil etmeszem bana da Şeytan Sadık demesinler.

O. REŞAT: (Sahneye girer) Selamünaleyküm ağalar..

(Selamlaşırlar)

DURMUŞ: Hoş geldin ormancı gel şöyle yanına otur

O.REŞAT: Oooo, köyün bütün fesatları burada. Toplanmış yine kimin ocağını söndüreceksiniz?

SADIK: Senden sıra geliyormu ki? Biz ocak söndürelim.

O.REŞAT: Ne oldu lan kimin ocağını söndürdüm?

SADIK: Kimin olacak bütün köyün. Bir dal odunu kaçta satıyor. Bu dünyada işin iş. Devlet lojmanımı vermiş, atına da köylü bakıyor. Koca Toroslarn kuzeyi de senin.

O.REŞAT: Gelmeyin, size ağaç kesin diyen mi var? Gelip yalvartıyorsunuz, ben de insanlık olsun diye he diyorum. Bundan sonra görüşürüz. Ormanın kıyısından geçeni yakarım.

SADIK: Traktörün önüne iki yüzbinlik bağladım mı idare ederiz.

O.REŞAT: Sus lan deli, Duyan da gerçek sanacak.

SADIK: Sen gelmeden önce orman daha şu tarlaların oradan başlıyordu. Sayende beş yılda bir kilometre uzağa gitti. Beş yıl daha bu köyde kalırsan gölgesinde serinleyecek ağaç kalmayacak.

O.REŞAT: Siz ormanın kıymetini bilmezsiniz ben tek başıma nasıl koruyacağım. Bu taraftan gidiyorum diğer taraftan elli kişi ormana daltıyor.

SADIK: Sen de onu bekliyorsun ki elli kişi ormana dalsın da yolu kesip hesapları toplayasın.

O.REŞAT: Ne munzur adamsın lan, önüne gelen herkese takılıyorsun. Boşuna şeytan dememişler.

ALİ: Nasıl bildin ormancı, Ayşe abam da bunu munzur diyor.

DURMUŞ: Durun lan her köyün bir delisi olur, bizim köyün delisi de Sadık, bırakın konuşsun.

YABANCI: *(Salmeye girer)* Selamünaleyküm ağalar

İBRAHİM: Hoş geldin hemşerim, nereden gelip nereye gidersin?

YABANCI: Bir inek almak istiyorum da onun için geldim.

SADIK: Vallaha tam yerine geldin. Bizim köyün inekleri çok meşhurdur. Ancak iyi inek almak için çok para lazım. Paran var mı?

YABANCI: Var.

SADIK: O zaman sana bir iyilik yapayım. Bizim muhtara gideceksin. Benim gönderdiğimi söyleyeceksin, bak şu yukarıda kapısı açık olan ev, gördün mü?

YABANCI: Kim gönderdi diyeyim?

SADIK: Sadık Bey gönderdi dersin. Onda yeni doğmuş iki danalı bir inek var. Satarsa onu al. Satmam derse ısrar et.

İBRAHİM: İki danalı ineği satmaz ki. Satsa da çok para ister.

YABANCI: Olsun, inek iyiyse kaçta olursa olsun alırım. Sağol Allah razı olsun. Varıp bakayım *(Sahnedən çıkar, sahnedekiler hep birlikte gülmeye başlar)*

DURMUŞ: Ne yaptın lan? Muhtar adamı boğazlar.

ALİ: Şakanın bu kadarı da fazla.

SADIK: Boş verin. Siz biraz sonra eğlenceyi seyredin. *(Sahnedekilerin hepsi güler)*

D. ÖMER: *(Sahneye girer)* Ne güllüyorsunuz? Ne var ? Bir şey mi oldu?

SADIK: *(Ellyle deli işareti yapar)*

D. ÖMER: Bana deli diyor. O benden de deli, hiç olmazsa ben kimseye zarar vermiyorum.

SADIK: *(Yerinden kalkar, Ömer'e yaklaşır, kafasına dokunur)* Kafaya bak hiç bu tipte kafa gördünüz mü? Koca kafalı...

D. ÖMER: Koca kafalı sensin *(Üzerine saldırır. Sadık kaçar. Arkadan dolayır tekrar kafasına dokunur. Ömer yerden taş alır, İbrahim araya girer.)*

İBRAHİM: Dur arkadaş sen ona bakma. O, akılsız önüne gelene takılıyor.

DURMUŞ: Öğretmen geliyor. Öğretmen geliyor. Vallaha söylerim. *(Ömer taşı bırakır sessizce bir kenar oturur)*

SADIK: Öğretmeni de pek sayar vicdansız. Sanki üniversite bitirmiş.

D. ÖMER: Sayarım tabii, senin gibi boş boş konuşmuyor.

SADIK: Konuştuğundan ne anlıyorsa deli domuz.

D.ÖMER: Durmuş ağam şuna bir şey söyle takılıp durmasını kafasını kıracağım. *(Öğretmen içeri girer selamlaşırlar.)*

O.REŞAT: Hocam, Deli Ömer seni ne kadar seviyor? Öğretmen geliyor deyince, kavgayı bırakıp bir kenara çekiliyor.

SADIK: Hınzır yağcılığı iyi becerir.

(Ömer, başını sallar taştı gösterir.)

ÖĞRETMEN: Ömer'le ben ormanlar konusunda aynı şeyleri düşünüyoruz. Bu nedenle bir birimizi daha iyi anlıyoruz. Ne yazık ki bu konuda sizlerle anlaşamadık. Ormanlar söz konusu olunca, bizim gibi düşünen insanların sayısı oldukça az.

ALİ: Oooo hocam düşündüğün şeye bak, anlaşamadığımız o olsun. Allah'ın ormanı hepimize yeter. Hem ağaçları seyreltmek iyidir.Öyle olmasa Orman Dairesi her yıl bunca ağacı keser mi? Sonra "yol yapacağız" diye önce ağaç kesilir mi? Biraz biz biraz Orman Dairesi biraz da Karayolları gerekli düzenlemeleri yapıyoruz. Ormanlarımız daha iyi gelişsin diye. Öyle değil mi ormancı?

O.REŞAT: Git lan deli öyle şey olur mu?

ÖĞRETMEN: Sanırım bu düzenlemeyi biraz fazla yaptınız. Kısa bir süre sonra düzenleme yapabileceğiniz tek bir ağaç kalmayacak. İşin kötüsü ormanlar, meralar, bitki örtüsü bu hızla yok edilirse burada köyde kalmayacak.

SADIK: Allah aşkına bizi korkutma. Köye ne oluyor? İki ağaç kesmeyle orman mı biter?

ÖĞRETMEN: O zaman dönde çevrene bak. Bundan on onbeş yıl önce ormanın sınırları nereden başlıyordu? Senin çocukluğunda neredeydi?

SADIK: Bütün evler ormanın içindeydi.

ÖĞRETMEN: Ya şimdi?

SADIK: Aha bu ormanı sattı. Biraz öncede söyledim o bizim köye geldikten sonra, ormanlar köyden bir kilometre uzaklaştı. Ormanların kurtulması için önce ormancının buradan gitmesi lazım.

O.REŞAT: Şeytan dalaşma sırası bana mı geldi?

ÖĞRETMEN: Bu bir ya da birkaç kişinin yapabileceği iş değil, hepimizin ortak sorumluluğu var. Çünkü sonuçlarına hep beraber katlanacağız. Yağmur yağmayınca, kuraklık nasıl hepimizi etkiliyorsa, ormanların yok olmasıyla ortaya çıkacak sorunlarda hepimizi etkiliyecek. O zaman hiç kimse ben az zarar verdim, sen çok zarar verdin deme hakkına sahip değildir. *(Deli Ömer yerinden kalkar öğretmenin yanına gelip oturur.)*

SADIK: Deli domuz bir şey anlar gibi ağzını açıp öyle bir dinliyor ki, dersin profesör olacak.

ÖĞRETMEN: Sadık Ağa yeter. Uğraşma Ömer'le. Bakın bulunduğumuz bölgenin yapısı çok farklı. Karadeniz'den yağmur alması çok zor. Güneyden gelen yağmur bulutlarını da Toroslar kesiyor. Bu nedenle bölgedeki ormanlar, bir yaprak hatta bir çalı bile bu köy için can simidi gibidir. Diğer faydalarını bir kenara bırakın toprağın rüzgar tarafından sürüklenmesini önler. Bu bölgede, her ağaç bir insan kadar değerlidir. Gün gelir ağaçların yerine kendinizi siper etmek zorunda kalırsınız. Ancak, bütün köyü toplasanız bir ağacın yarısı kadar toprağı koruyamazsınız.

İBRAHİM: Haklısın hocam.

SADIK: Biraz da ormancıya anlat.

DURMUŞ: Kızma ormanı şaka yapıyor.Sen ona bakma

ÖĞRETMEN: Şu karşı ormanlar yok olduğunda ovayı korumanız mümkün olmaz. Bu günden önlem almazsanız, yarın çok geç olur. Gün gelir ne demek istediğimi anlarsınız. O zaman pişman olmanız hiçbir şeyi değiştirmez. *(Salıncı arkasından bağtırmalar).*

MUHTAR: Kim gönderdi seni lan,kim gönderdi söylesene. Seminde seni gönderenin de...

YABANCI: Ne kızıyor kardeşim satmıyorsan satma.

MUHTAR: Kim gönderdi ha, kim gönderdi?

SADIK: *(Yerinden kalkar gülerek dışarı yürür. Sahnede gülüşmeler.)*
Ben size demedim mi biraz sonra eğlenceyi görün.

DURMUŞ: Dur lan nereye kaçıyorsun ?

SADIK: Deli miyim. Baksana muhtar hisşimla geliyor.

İBRAHİM: Şeytan ortalığı karıştırıp nereye kaçıyor?

ALİ: *(Yerinden kalkar Sadık'ı yakalamak için gider)* Gel buraya hiçbir yere gidemezsin.

(Sadık koşarak sahneden çıkar)

MUHTAR: *(Yabancıyı iterek içeri girer)* Nerede o şeytan, götürsün anasını satsın, nereye gitti? Nereye saklandı?

DURMUŞ: Hayırdır muhtar ne bağıryon? Ne oldu?

MUHTAR: Hiç haberin yokmuş gibi bir de soruyon değil mi? Adamı gönderin, sonra da ne oldu diye sorun.

DURMUŞ: Kim göndermiş...

MUHTAR: Kim gönderecek siz. Lan hadi bunlar yaptı, ya sen Sinekli'nin Ali sen niye katıldın bunlara , biz seninle böyle mi arkadaşlık?

O. REŞAT: Pazarınız hayırlı olsun hemşerim. Ne oldu aldn mı iki danalı ineği?

YABANCI: Sizin de , köyünüz de... Bir daha bu köye adım atarsam üçten dokuza şart olsun. *(Kafasını tutar dışarı yürür.)*

İBRAHİM: Ne oldu arkadaş iki danalı inek tekme mi attı?

ALİ: Güle güle hemşerim selam söyle.

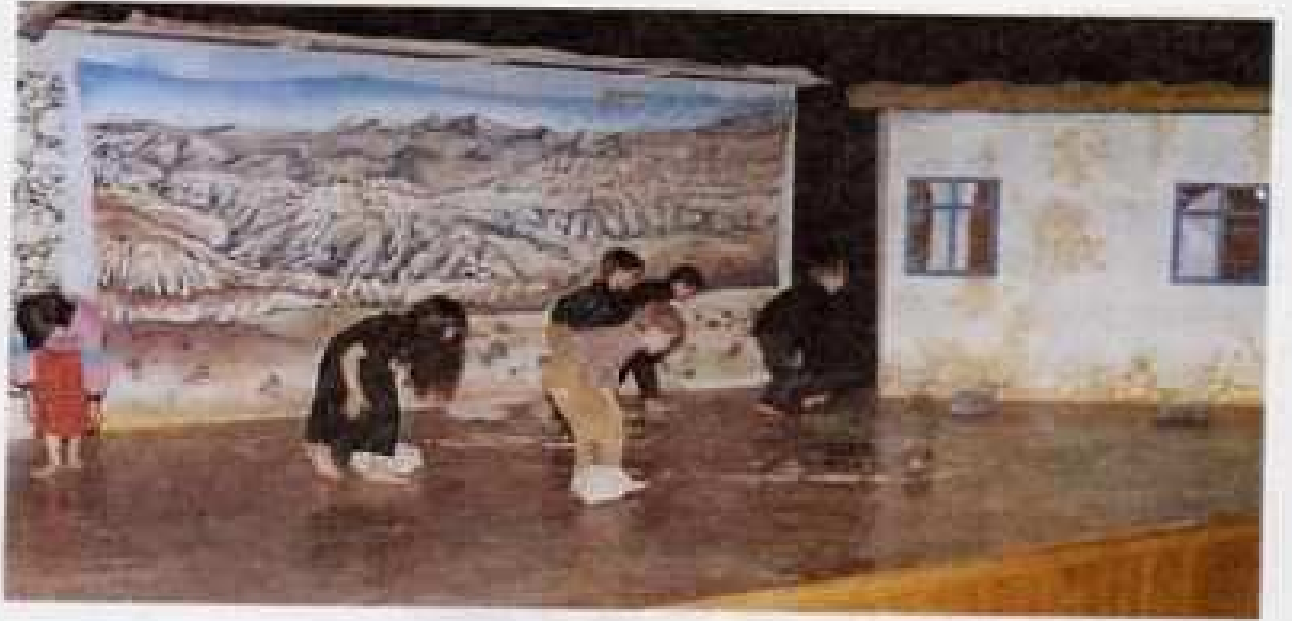
YABANCI: *(Geri döner)* Ne selamı söylüycem. Söylemiyorum. Bir de bu köyün selamını taşıyacağım. Söylemiyorum işte.

(Yabancı çıkar hep birden gülmeye başlarlar.)

MUHTAR: Alacağın olsun Şeytan Sadık bunu senin yanına bırakırsam bana da Muhtar demesinler.

DURMUŞ: Ne oldu lan, ne bağıryon ? Sineklinin Ali'yle sen bütün köyü işletince kimse kızmıyor da, sen niye bağıryon?

MUHTAR: Durmuş Ağam sen görmedin. Adam sallana sallana dikildi

kaptıya. Kezban'ın yanında "muhtar sende iki danalı inek varmış, satıyormuşsun, bakmaya geldim" dedi. Kezban, elin adamını az daha öldürecekti.

D.ÖMER: Gördün mü öğretmenim? Bunlar her zaman böyledir. Gülünecek bir şey buldular mı, her şeyi unuturlar.

MUHTAR: Ne diyon lan deli Ömer?

D. ÖMER: Hiç ne diyeceem, sen git ineğini sat *(sahnenin dışına doğru koşar, Muhtar arkasından koşup tekme atar.)*

İBRAHİM: Eeeee Muhtar düştün artık köyün diline, nasıl kurtulacaksın?

ALİ: Elli yaşında baba olursan, adamı böyle tefe koyarlar. Senin nüfus planlamasından haberin yok mu? Bir de muhtar olacaksın.

MUHTAR: Lan zavallı adama yazık oldu. Durup dururken sopa yedi. Kezban daha şöyle oturmuş çamaşır yıkıyor, kocuanamla ben duvarın dibindeyiz. Adam, söyler söylemez kocuanam "daha orada iki danalı inek beğenrisen al git" deyiverdi. Kezban sopayı kaptığı gibi adamın kafasına geçirdi. Zavallı neye uğradığını şaşırdı. "Almıyom bacım almıyom. Valaha almıyom" deyi bir bağıyor ki *(gülüşmeler)*

ALİ: Muhtar onu boş verde çoban işini ne yaptın? Ne zaman getirecen?

Bıktık artık.

MUHTAR: Getirmeyeceğim, daha beter olun inşallah...

DURMUŞ: Sahi lan , ne zaman gidecen ? Çoluk çocuk rezil oldu.

MUHTAR: Ahaa hoca da şahit olsun: gelen çobana iyi davranacaklarına söz versinler, yarın getireyim. Ama herkes işini gücünü bırakıp gelen çobanın peşine düşüyor. Bu köyün kadını, erkeği, çocuğu hepsi bir alem.

İBRAHİM: Senden öğrendiler. Senin tarlaların tapusunu vermek için memurlar gelecek deyipte, Sadık Ağa'nın hanımından koçu alıp kesen ben miydim?. Bu köyün ahlakını Sinekli'nin Ali'yle sen ...

ALİ: Karıştırma, oraları karıştırma. Muhtar baksana İbrahim Ağa sıra bende diyor.

MUHTAR: Bakarız bir gün. Sırasını saymayız.

İBRAHİM: Benden uzak durun. Vallaha sizi Sadık'a söylerim. Sizin hakkınızdan o geliyor.

MUHTAR: Görecen aha burada söylüyorum, eğer Sadık'ı ağlatmazsam...

DURMUŞ: Yine rüzgar esmeye başladı. Hadi evlerimize gidelim. *(Sırayla dışarı çıkarlar)* Muhtar, şu çoban işine bakıver. İyi müşteri bulursan iki danalı ineği satıver gitsin.

MUHTAR: Git işine lan kör domuz.

(Sahne ışıkları söner sahnedeki çıkarlar)

2. SAHNE

(Sahne ışıkları yanar. Kadınlar konuşarak içeri girerler)

K.ANA: Geçin oturun şöyle, erkeklerden sıra gelmiyor ki bizde oturup iki sohbet edelim. Duvarı sahiplendiler.

AYŞE: Bundan sonra biz de oturup, kalkmayalım.

ELMAS: Nasıl kalkmayacak biraz sonra Kör Durmuş gelip dikilir. "Saatiniz dolmadı mı baaanlar hadi evlerinize".

K. ANA: Emmime söylerim, Elmas senin için *(gözünü kapatır)* böyle

yapıyor derim.

ELMAS: Sakın haa yedi sülaleme söver.

AYŞE: Kadın ana, bu çoban işi ne olacak?

ELMAS: Çocuklar bu işi yapamıyor. Düşüyorlar koyunun arkasına akşama kadar doluşturıp duruyorlar. Ne koyundan ne de kuzudan haberleri var.

K.ANA: Size müstahak daha baharın başından bu güne kadar dört çoban kaçırdınız. Ne yapısın gelene zavallı.. iki gün sonra sürüyü dağda bırakıp kaçıyor. Sizin şakalarınızla can mı dayanır? Siz olsanız duru musunuz?

AYŞE: Kime söylüyon kadın ana sen değil miydin üçüncü çobanın başından aşağı su döken sana kızdı da öğle vakti sürüyü bırakıp kaçtı.

K.ANA: Kız ben herkes için söylüyorum.

ELMAS: Yeni gelene adam gibi davranalım da, o da kaçmasın. Ondan öncekinin de çantasına Kezban abam eklemek yerine saman koymuştu.

AYŞE: Hangi akılsız gelir ki ?

ELMAS: Muhtar bulur birini. Aha Kezban abam sıya gidiyor.Çağırıp soralım.

Kezban aba, kız Kezban aba gelsene!

KEZBAN: (Kova elinde içeri girer) Ne var ne oldu?

ELMAS: Muhtar emmi, çoban getirmeye gitti mi?

KEZBAN: Gitti. Ne yapacaksınız? Onu da kaçırmak için bir plan mı hazırlayacaksınız. Nasıl kaçtıracaksınız diye hazırlıklara başlayın.

AYŞE: Kız Kezban aba. Dün size görücü gelmiş doğru mu?

KEZBAN: Geldi ya! Senin o şeytan kocan göndermiş.

AYŞE: Dua et ki pazarlığı kendi yapıpta parasını almamış . Yoksa he-rif seni zorla götürürdü.

K.ANA: Sadık Ağa'da amma yapmış haaa...

KEZBAN: Yaptı yamasına da olan zavallı adama oldu. Sopayı kafasına vurmamla, kırılması bir oldu. İstemiyom, almıyom diye nasıl feryat

ediyordu görseydin.

AYŞE: Sadık sabaha kadar güldü. Koşun öcünü aldım diyordu.

KEZBAN: O beynanamazı görürsem, onun da kafasını kıracağım.

DURMUŞ: *(İçeri girer)* Hadi baanlar hadi evlerinize, yeter bu kadar çene çaldığımız.

K.ANA: Duvarı sahiplendiniz, kimseye sıra vermiyorsunuz.

DURMUŞ: Baanlar fazla oturursanız; köyde kavga olur. Hadi bakalım evlerinize.

K.ANA: Hadi kalkın gidelim. Aha Sadık Ağa da geliyor.

KEZBAN: Hani nerede?

K.ANA: Seni görünce caminin sokağına daldı.

KEZBAN: Yemin ettim. Nerede görürsem kafasını kıracağım.

AYŞE: Kır vallaha kır. Bana ne senin teyzenin oğlu.

(Durmüş taşın üzerine oturur, Sadık içeri girer.)

DURMUŞ: Amma yaptın haaa bütün köy muhtara gülüyor.

SADIK: Tam denk geldi. Geçen yıl kıralı koçumu kesip yediler, üstelik bana bir parça et bile ayırmadılar. *(Öğretmen, İbrahim sahneye girerler)*

SADIK: *(Yerinden kalkar)* Gel hocam, buyur söyle yanıma otur. Bugün seninle şu ormanlar konusunu konuşalım. Bizim işimize gelmiyor ama...

DURMUŞ: Tabii işine gelmez; yakında düğün yapacam, odun satmayı da kafana koymuşsun. İşine gelir mi?

SADIK: Sana soran oldu mu kör? Tabii işin bitti *(öğretmene döner.)* Hocam, odun satıp oğlanın düğününü yaptı. Odun satıp traktör aldı. Şimdi de hiç ormanın kenarından geçmemiş gibi atıp tutuyor.

ÖĞRETMEN: Sorun birinin veya birkaç kişinin ne yaptığında değil. Sizler tehlikenin farkında değilsiniz. Çok ciddi tehlikeyle karşı karşıya olduğunuzu görmek istemiyorsunuz. Asıl tehlikeli olanda bu. Bakın, önce toprakla başlayalım; hepimiz biliyorsunuz ki bu köyün ve bölgenin en önemli geçim kaynağı topraktır. Toprağın oluşması için çok uzun zaman

gerekir. Toprağın verimli olan kısmı üstteki üç beş santim kalınlığındaki tabakadır. Bu tabakanın oluşması için, üçyüz dörtyüz sene gibi bir zaman gerekir.

SADIK: O kadar uzun mu hocam?

ÖĞRETMEN: Elbette. Şöyle düşünün, her canlımın bir hastalığı olduğu gibi toprağında hastalığı var. Bu hastalığa erozyon diyoruz. İnsanların hastalanmasına nasıl mikroplar, virüsler neden oluyorsa, toprağın hastalanmasına da rüzgarlar ve sel suları neden olur. Toprağı hastalıklardan koruyan en önemli faktör ormanlardır.

DURMUŞ: İyi güzel de hocam, ovada hiç ağaç yok. Ovayı nasıl koruyacağız?

ÖĞRETMEN: Anlatayım. Ağaçların gövdesi, dalları ve yaprakları rüzgarın hızını keser, ayrıca gölge ederek toprağın nemini uzun süre korumasını sağlar. Ağaçların kökleri toprağı sararak sular tarafından sürüklenmesine engel olur. Mera ve otlaklardaki otlarda bu görevi yapar. Şimdi dikkat edin ormanlar yakılarak, kesilerek yok edilince mera ve otlaklar bozulunca, doğal olarak toprağın üstü açıkta kalacaktır. Böyle olunca, güneş toprağın kurummasını sağlayacak, kuruyan topraklar toz haline gelecektir. Rüzgarların hızını kesecek hiçbir şey de olmayınca...

DURMUŞ: Kolayca bir yerden başka bir yere savrulacak. Değil mi hocam?

ÖĞRETMEN: Evet, bu nedenle toprağın hasta olmasına izin vermeyin diye söylüyorum.

(Deli Ömer içeri girer, öğretmenin karşısına oturur.)

SADIK: Profesör geç kaldın.

D. ÖMER: Gıl işine, uğraşma benimle.

DURMUŞ: Sus lan sen. Devam et hocam bu lüzumsuzu bakma...

ÖĞRETMEN: Bütün felaketlerin geriye dönüşü vardır. Örnek olarak yangını düşünün ya da depremi savaşı ele alın. Hiçbiri uzun süreli değildir. Ayrıca belli bir alanda meydana gelir. Bu felaketlerden birinci derecede etkilenmeyenler diğerlerine yardım eder. Depremde yıkılan evler

onarılabilir. Yangının neden olduğu zararlar kısa zamanda karşılanabilir. Ancak erozyonda, yani toprağın hastalığında geriye dönüş yoktur. Bir kez hastalandı mı tedavi edilmesi imkansızdır. Onun için bu kadar fazla konuşuyorum. Üstelik bu tehlike sizin köyünüzde ciddi olarak var.

DURMUŞ: Durum bu kadar kötü mü hocam?

SADIK: Yok canımı hemen kıyameti koparmayın şu düğün yapayım da sonra çaresine bakarsız.

ÖĞRETMEN: Akşamları rüzgar estiği zaman pencerelerin önüne bakın. Kum tanecikleri göreceksiniz. Üç yıla yakın bir zamandır izliyorum. Her yıl biraz daha artarak çoğalıyor. Tehlikenin boyutlarını söylemeye dilim varmıyor ama, böyle devam ederse günün birinde köyü terketmek zorunda kalırsınız.

İBRAHİM: *(Eliyle dışarıyı işaret eder)* Oooo bizim muhtar çoban bulmuş geliyor.

DURMUŞ: Kendi gibi aylak birini bulmuştur.

SADIK: Gelsin, gelsin de şöyle güzelce bir imtihan edelim.

D. ÖMER: Öğretmenim yine güme gitti senin konuşmaların. Eğlenecek birini buldular. *(Sahnedekiler dışarıya doğru dönerler. Konuşmalar kesil-*

lir. Öğretmen yerinden kalkar, Deli Ömer arkasından salıneden çıkarlar. Diğer taraftan muhtar, Ali, çoban içeri girerler.)

DURMUŞ: Hoş geldiniz, hoş geldiniz Sayın Muhtarım nasılsınız? Ali bey siz nasılsınız? Arkadaş kim?

ÇOBAN: *(Seyircilere döner)* Ne kibar adam.

İBRAHİM: Hoş geldin beyefendi.

ÇOBAN: Hoş bulduk. Yahu bunların hepsi kibar.

MUHTAR: Uzak durun lan, daha gelmeden uğraşmayın adamla. Bu son. Yemin ederim bunu da kaçırırsanız, bundan sonra kendiniz gidersiniz, koyunun arkasına.

SADIK: Pekte yakışıklıymış, maşallah, boyu posu yerinde.

MUHTAR: Lan Şeytan Sadık, hele sen, kesinlikle uzak duracaksın bu çocuktan *(Çobana döner)* Bak oğlum bu adamı görüyor musun?

ÇOBAN: Heee. Göziim kör mü?

MUHTAR: Bu adamdandan uzak dur. Ne söylerse söylesin cevap verme tamam mı?

ÇOBAN: Tamam.

MUHTAR: Arkadaşlar sizi yeni çobanla tanıştırayım. Gayri bundan böyle koyunlarınızı ve diğerlerini gönül rahatlığı ile arkadaşına emanet edebilirsiniz.

DURMUŞ: Muhtar arkadaşımız evli mi bekar mı? Çoluğu çocuğu var mı?

ÇOBAN: Ne edecen sana ne...

DURMUŞ: Olmaz efendim. Ben bekar çobana koyunlarımı emanet etmem. *(Gülüşmeler)*

ÇOBAN: Muhtar, bu adam kudurmuş mu? Ne söylüyor?

MUHTAR: Sen ona bakma, onun aklı ermez, biraz delidir de.

ÇOBAN: *(Durmüş'a döner)* Deliii...

SADIK: *(Çobanın ensesinden tutar.)* Gel bakayım.

ÇOBAN: Ne var kurban.

MUHTAR: Bırak lan adamı, ne istiyon elin garibinden.

SADIK: Dur bakalım muhtar, herkes gibi ben de para vereceğim. Nasıl biri olduğuna bakmak benim de hakkım. Sonra nerede görülmüş imtihan etmeden çoban tutulduğu. Aç ağzını lan

MUHTAR: Bak bakalım. *(Diğerlerinin yanına oturur)*

ÇOBAN: *(Eliyle ağzını kapatır)* Açmam.

SADIK: Aç lan ağzını dişlerine bakacağım. *(Çoban ağzını açar)* Nereden buldunuz bunu? Baksanıza üstten dört diş atmış, alttan da iki diş, bundan çoban olmaz defedin gitsin... *(Gülüşmeler)*

DURMUŞ: Zaten bekarmış. Gönderin gitsin.

SADIK: Kimin kimsen var mı?

ÇOBAN: Yoktur.

İBRAHİM: Kimsesiz adamdan çoban mı olur? *(Sahnedekilerin gülüşmeleri devam eder)*

ALİ: Yahu muhtar, biz bunun ayaklarına da bakmadık. Ya düz taban-
sı...

MUHTAR: Konya'da niye söylemedin? *(Çobana döner)* Çıkar lan çoraplarını.

ÇOBAN: *(Köşeye kaçar)* Çıkarmam *(Üzerine yürürler)* Gelmeyin üzerime çıkarmam.

MUHTAR: Mecbur çıkaracaksın. Köy ihtiyar heyeti ayaklarına bakmak istiyor.

ÇOBAN: Çıkarmam size ne benim ayaklarımdan...

MUHTAR: Yatırın, çıkarın çoraplarını...

(Çoban bağırtır. Sadık, İbrahim, Ali, çobanı yere yatırıp çoraplarını çıkarırlar.)

HASAN: *(Sahneye girer)* Anaa yeni çoban gelmiş, koşun lan koşun, muhtar emni yeni çoban getirmiş.

(Çocuklar içeri girer gülererek onları izlerler, sahnedekiler sırayla çoba-

nin ayaklarına bakar, düz değilmiş der geçerler.)

SADIK: Birinci sınavı geçtin. Giy çoraplarını.

ÇOBAN: *(Sızlanarak)* Oy anam öyyy zorla ağzımı açtılar, dişlerime baktılar. Oy benim dertli başım yere yatıp çoraplarımı çıkardılar. Nerden düştüm bunların içine...

MUHTAR: Sus lan sızlanmayı bırakta geç karşıya. Heyetin sorularına cevap ver.

ÇOBAN: İstemem ben gidecem, oy anam öyyy!

SADIK: Geç lan karşıya *(Diğerleri taşların üzerine otururlar, Sadık çobanı karşılarına diker.)*

ALİ: Okuman yazman var mı?

ÇOBAN: Yoktur. Ne yapacaksınız? Sizin koyunlara okuma yazma mı öğretecem? *(Katıla katıla güler.)*

ALİ: Eksi puan.

SADIK: Hangi müzik aletlerini çalabiliyorsun?

ÇOBAN: Müzik aleti nedir?

SADIK: *(Strayla sahnedekilerin yüzüne bakar, yardım ister.)*

HASAN: Org, gitar, piyano, saz, flüt.

SADIK: İşte onlardan.

ÇOBAN: *(Gülerek)* Ya ben onların hepsini birden nasıl çalacam?

MUHTAR: Ciddi ol lan, burada imtihan oluyorsun.

ÇOBAN: Yahu muhtar koyunlar müzik aleti olmadan otlamıyor mu?

ALİ: Bizim koyunlar müzik dinlemeden otamaz. Mutlaka bir alet çalman lazım. Mesela saz, kaval ne bileyim işte onlardan...

ÇOBAN: Vallahi ötekilerden anlamam ama kaval çalarım.

ALİ: Bu sorudan on puan kazandınız.

O. REŞAT: *(Sahneye girer)* Ne yapıyorsunuz? Eğlenecek bir şey bulmuşsunuz.

DURMUŞ: Yok canım , yeni çoban adayını imtihan ediyoruz. *(Sahne-*

dekiler gülmeye devam ederler.)

O. REŞAT: *(Çobanın üzerine yürür.)* Bak şimdiden söylüyorum; sürüyü ormanın kenarından geçirirsen ayaklarını kırarım. *(Ayaklarına tekma atar.)*

ÇOBAN: *(Dışarı doğru yürür)* Nereden düştüm bunların içine? Biri ağzıma bakıyor biri ayaklarıma, biri bacaklarıma kırıyor. İstemem ben gidiyorum.

MUHTAR: Gel buraya hiçbir yere gidemezsin.

ÇOBAN: İstemiyom yahu zorla mı çoban olacam.

SADIK: *(Çobanın yanına gider. Çoban elyle ağzını kapatır.)* Gel arkadaş, bak kaval çalmayı da biliyormuşsun. Bir iki soru daha bilersen imtihanı kazanacaksın.

DURMUŞ: Türkü söylemeyi bilir misin?

ÇOBAN: Bak işte onu iyi söylerim. Sesim çok yarıktır.

DURMUŞ: Hadi söyle bakalım.

ÇOBAN: Hangi türküyü istersin?

İBRAHİM: Hangisini istersen onu söyle.

ÇOBAN: *(Yere oturur, elini kulakına atar. Gün dolandı dağı taşı, türküsünü söyler.)*

SADIK: Sesi çok güzelmiş. Allah var. On puanda bu sorudan aldı.

DURMUŞ: Yoo bu olmadı. Sesi güzel de; böyle uzun havalar söylerse koyunların hepsi uyur, süten kesilir. Şöyle koyunları neşelendirecek türküler söyleyin ki oynaya zıplaya otlasınlar hayvanlar. *(Gülüşmeler)*

ÇOBAN: O zaman da fazla zıplamaktan kilo kaybederler satamazsın. Vayyy bunların hepsi deli. *(Salmedekiler susar. Çoban katıla katıla güler.)*

O. REŞAT: Bir türkü daha söyleyin.

ÇOBAN: Yahu başka soruya geçin, başka soruya geçin.

MUHTAR: Yooo olmaz devlet memurunun isteğini yerine getirmeden başka soruya geçemeyiz. Hadi koçum bir türkü daha söyle. Ne çoban bul-

maşum bee. Bu civarda senin gibi sesi yanık bir çoban daha varsa muhtarlığı bırakırım. Bütün köyler bizi kıskanacak.

ÇOBAN: *(Konma bülbül türküsünü söyler.)* Çok şükür bu da bitti.

SADIK: *(Çocukların üzerine yürür.)* Defolun lan adamı gibi kavga bile edemiyorsunuz. *(Tokatlayarak sahneden çıkarır.)*

ALİ: Bitmedi. Acele etme. Sıra matematik sorularında.

ÇOBAN: Sorun ağam sorun. Benim koyun hesabım çok kuvvetlidir.

DURMUŞ: Matematik sorularımı ben soracağım. *(Gülüşmeler)*

ÇOBAN: Durun bir dakika, sizin koyunlar müzikten anlıyor tamam da hesap da mı biliyor?

DURMUŞ: Sus lan dinle bakalım; Benim ikiyüz, muhtarın üçyüz yirmibeş, Sadık'ın yetmişbeş, Ali'nin de ondokuz koyunu var. Toplam kaç koyun eder?

ÇOBAN: Altyüz ondokuz.

DURMUŞ: Lan bi hesaplayın doğru mu?

O. REŞAT: Peki yüzseksen koyunun yarısının beş katı kaç koyun eder?

ÇOBAN: Dört yüz elli.

O.REŞAT: Bunu da bildi.

ÇOBAN: Sorun ağam sorun, benim koyun hesabım çok kuvvetlidir.

ALİ: Tamam matematikten de geçtin.

ÇOBAN: Durun bir soru da ben size sorayım.

İBRAHİM: Durmuş Ağa'ya sor.

SADIK: Sus lan senin soru sormaya hakkın yok.

MUHTAR: Bakın ağalar bu çocuğu gözüm tuttu, gelin bunu çoban tutalım.

İBRAHİM: Bence tamam.

DURMUŞ: Bilmem ki bekarmuş.

SADIK: Ne var be Durmuş Ağa, sen de bir habalık et. Senin nallı Ayşe'yi veriver gitsin. *(Gülüşmeler)*

ÇOBAN: Deli

MUHTAR: Tamam hayırlı olsun. Yarın da ücreti konuşuruz.

DURMUŞ: Bir türkü daha söylesin.

ÇOBAN: Yooo artık bana emredemezsin. Bugüne bugün koyun sorumlu çobanıyım. Bana yalnız muhtar kırıyor.

(Deli Ömer elinde radyo içeri girer.)

SADIK: *(Hazırola geçer, selam durur.)* Haber merkezi geliyor dikkat.

ALİ: Ömer radyoyla geldiğine göre; saat yedi oldu demektir. Zorla haber dinleyeceğiz.

D. ÖMER: Cahil adamlar, hiç olmasa günde bir defa haber dinleyin de dünyada olup bitenden haberinizi olsun.

MUHTAR: Lan Ömer, sen de olmasan kimse haber dinlemeyecek.

O.REŞAT: Ömer yalnızca bu işi yapmıyor ki; Baharla birlikte hergün ormana gidip ağaç dikiyor. Ömer, Yanıktepe'de bir yeri dikenli tellerle çevirip sana vereceğim. Oraya ağaç dik. Tellerin üzerine de "Deli Ömer Ormanı" diye tabela asacağım.

SADIK: Amma yakışır ha! deli domuz radyosunu da alır, koltuğumun

altına bir daha da buralara uğramaz.

O.REŞAT: Ömer'le uğraşmadan ölürsün değil mi?

SADIK: Senin de işine geliyor. Ömer ağaç diksin. Sen de sat. *(Ömer'in yanına gelir)* Dik oğlum dik. Bunlar bitene kadar seninkiler yetişsin ormanımızın geliri eksik olmasın.

O.REŞAT: Gözüksün Ömer radyoyu aç da haberleri dinleyelim. Bunun ağız kapanmaz.

(Ömer radyoyu açar.Sahmede otururlar kendi aralarında konuşmaya başlar.Haberler devam eder.)

RADYO: Sayın dinleyiciler haberleri sunuyoruz. Yurdun çeşitli bölgelerinde çıkan orman yangınları devam ediyor. Yaz mevsiminin başlamasıyla yangınlarda önemli artışlar meydana geldi. Hafta başında Aydın-De-nizli yöresinde çıkan yangınlar bütün çabalara rağmen söndürülemedi. Yangınlarda yüzlerce hektarlık orman alanı kül oldu. Haber merkezi olarak görüşlerine baş vurdüğümüz uzmanlar; yangınlar sonucu bölgenin ekolojik dengesinin bozulacağını söylediler. Ormanların yok olmasına engel olunmazsa bütün ülkenin ciddi tehdit altında olduğunu belirttiler. Ayrıca Amerikan uzay araştırma merkezi NASA kaynaklı bir habere göre iki-binonbeşli yıllarda Türkiye'nin İçanadolu'dan başlayarak çölleşeceği belirtiliyor. Gönüllü kuruluşların yaptığı bir araştırmanın sonuçlarına göre; Anadolu'da tehlikenin belirtileri değil sonuçları da görülmeye başlandı. Ormansızlaşma, otlak ve meraların bilinçsiz kullanımı sonunda, üzerindeki bitki örtüsünden yoksun kalan toprak, rüzgar erozyonu ile parçalanarak kuma dönüştü. Ormanların yok olması ile yaşama ortamını kaybeden canlı türlerinin soyları tükendi. Erozyonla mücadelede yalnız resim kurumların ve gönüllü kuruluşların çabaları başarıya ulaşamayacağını, bu ülke sınırları içerisinde yaşayan bütün vatandaşların erozyonla mücadeleye katılması gerektiği belirtildi. Aksi halde milletçe yeni göç destanları yazmaya hazır olmamız gerekir. Yayınımıza günün diğer haberleri ile devam ediyoruz.

D. ÖMER: Bu konu sizleri hiç ilgilendirmiyor değil mi? Zahmet edip-te konuyla ilgili bir kelime bile konuşmayacaksınız. Başka ülkeden değil

Türkiye'den bahsediyor. Radyonun anlattığı yer bizim topraklarımız.

SADIK: Profesör konuşuyor dinlesenize...*(Gülüşmeler)*

DURMUŞ: Radyodan iki kelime dinledi ya, deli domuz onu satacak.

D.ÖMER: Benim bir karış toprağım bile yok, ama biliyorum ki bütün Türkiye benim... Görmüyor musunuz? Tehlike geliyorum diye haber veriyor. Eğer söylenenler gerçek olursa ne yapacağımızı çok merak ediyorum.

MUHTAR: Ne yapacak? Sadık bırakır kaçar.

İBRAHİM: Boş verin yahu, bir iki akıllı çıkmış kendine iş arıyor. Siz işinize bakın.

ALİ: Sahi şimdi böyle söylemek kolay da, ya gerçekten olursa o zaman ne yaparız. Karapınar'da yaşananları hatırlıyorsunuz değil mi? Birkaç yıl içinde Arabistan'a döndü. Bütün Türkiye yardım etti de zor altından kalktılar.

D.ÖMER: O zaman bir Karapınar'dı da yapılabildi. Şimdi bütün Türkiye tehdit altında.

SADIK: Sus ulan felaket tellalı. Akşam akşam o koca ağzını açmazsan olmaz değil mi? Aha hacı Ziya geliyor. Söylerim haa...

D.ÖMER: Ne söyleyecen...

SADIK: Ne söyleyeceğimi iyi bilirsin. Geçen gün ne dedin "Ziya çocuklara para verip kendisine hacı" dedirtiyor.

D.ÖMER: Söyle yalan mı? Nüfus cüzdanında hacı yazmakla hacı olunmaz ki

(Hacı Ziya salmeye girer.)

MUHTAR: Nerelersin Hacı kaç gündür görünmüyon? Özlettin kendini.

SADIK: Nerede olacak kılıbık. Hatice Aba'nın dizinin dibinde oturur. Kart kılıklı herif.

H. ZİYA: Kart kılıklı sensin, var mı bu köyde benden kazak erkek varsa ortaya çıksın.

ALİ: Sus lan bizim köyün yüz karası, daha dün gördümü oturmuş koyun

sağrıyordun.

İBRAHİM: Kim Hacı mı?

ALİ: He ya Hacı, yalan mı? Yalansa söyle, de ki yalan.

SADIK: Ne diyecek, koyunda sağıyar, ekmekte pişirir, çamaşırdı yıkar, bulaşıkta. Bizim amca kızının maşallahı var. Yaman eğitti hacıyı. Televizyondaki eğitilmiş maymunlar gibi ne dersen onu yapar.

H. ZİYA: Lan ne konuşup duruyon? Var mısın karıların kolunu kırma-ya, hadi erkeksen gel.

SADIK: Ne diye kıracam durup dururken.

MUHTAR: Dur yerinde yavan herif. Biri ıslık çalınca hemen koşuyon. Ne çabuk unuttun ayıyla boğuştuğunu. Sadık seninle eğleniyor. Sen de aslı var sanıyon.

SADIK: Birak gitsin, bakalım kim kimin kolunu kırıcak. Hatice abam kolunu kafasını kırsın göndersin. Hacı vallahi bu ayının boğmasına da benzemenz.

O.REŞAT: Ne ayısı lan bir anlatın da biz de bilelim.

SADIK: Hacı'ya sor anlatsın.

H. ZİYA: Ne yapacan ayıyı yıktım mı yıkmadım mı? Onu söyle.

ALİ: Yıktın yıktın da ondan sonrası .

H.ZİYA: Ondan sonrası ne karıştırıyon.

O.REŞAT: Hadi! Sadık Ağa anlatta biz de bilelim.

SADIK: Ormancı sen gelmeden üç dört yıl önceydi. Köye bir ayı oynatan gelmişti. Yine böyle duvarın dibine toplanmış oturuyorduk. Sinekli'nin Ali ile göz göze geldik. İkimiz de ayı şeyi düşünüyorduk. Ben işaret ettim. Ali başını salladı. Hacıya yanaştım " sen bu ayıyı yıkamazsın" dedim. Hacı kızdı "Yıkarım" dedi. Ali "neyi yıkacak bu kendini Zaloğlu Rüstem mi sanıyon, hadi oradan sünepe herif deyince" Hacı soyundu. Ayının karşısına geçti. İnan tam bir saat boğuştular. Ayı neresine pençe vurduysa orayı şişirdi. Sonunda Hacı ayıyı sırt üstü yere yatırdı. Ayı yıkılınca bir kızdı , bir kızdı ki görme, sağa sola saldırıyor. Sahibi Hacı'ya yal-

varıyor " Sen bilirsin bununla bir daha güreş tut şakadan yıkıl, yoksa kuduracak. " Bizim Hacı, şöyle ayının karşısına geçti "Yıkılmam lan" dedi "o hayvanken yıkılmak istemiyor", Ben insanım. Ben niye yıkılacağım,"dedi. Adam ayrı zorla zaptediyor. Neyse biz Hacı'yı zorla eve gönderdik. Hacı üç ay yerinden kalkamadı.

H.ZIYA: Yalan lan ne üç ayı.

MUHTAR: Hacı yalan söyleme seni iyileştireceğiz diye anamız ağladı.

SADIK: Kuş beyinli.

D.ÖMER: Yine eğlenecek bir şeyler buldunuz. Sizi uykudan uyandırmak için ne yapmalı bilmiyorum. Ne zaman tehlikenin farkına varacaksınız?

SADIK: Git işine lan deli, keyfimizi kaçıрма. Şurada iki laf edeceğiz.

D. ÖMER: Tamam tamam gidiyorum. *(Salmanın önüne doğru yürür.)* Ama şunu biliyorum ki zor durumda kaldığınızda eliniz ayağınıza dolaşır. Ne yapacağınızı şaşırırsınız. Ne zaman aklınız başınıza gelecek? Çözüm bulmak için birçok şeyin yok olması mı gerekiyor? Hadi ben Deli Ömer'im, koca kafalının biriyim, aklım ermez. Akli erenler size ne oldu? Neden susuyorsunuz? Neden insanların anlayacağı şekilde anlatmıyorsunuz? Neden ? Neden?

ALİ: Deli Ömer yine kızdı. Lan Sadık hep sen kızdırıyon bu çocuğu.

SADIK: Koca kafalı...

(Ömer başını öne eğip, yavaş yavaş sahnenin dışına doğru yürür.)

MUHTAR: *(Ömer'in yanına gelir, elini omzuna koyar.)* Sen canını sıkma be Ömer her şeyin bir çaresi bulunur.

D. ÖMER: Zamanında tedbir alırsan bulunur. İş işten geçtikten sonra ne yaparsan yap. *(Sahnenin dışına çıkar.)*

DURMUŞ: Lan bu saf sakın gaipden haber almasın. Baksana son günlerde hep bir tehlikenin varlığından söz ediyor.

SADIK: İster misiniz bizim Deli Ömer ermiş olsun.

HzİYA: Git işine lan, deli domuzdan ermiş mi olur?

SADIK: Kıskaçın değil mi? Haçi Ziya ermiş oldu deselerdi yere göğe sığmazdın.

HzİYA: Neyini kıskanacam delinin...

D.ÖMER: *(Sahneye girer)* Sağılar, körler tehlikenin varlığını ben değil radyolar, televizyonlar söylüyor.

(SAHNENİN IŞIKLARI KARARIR. Sahnedekiler çıkarlar.)

İKİNCİ BÖLÜM

Birinci Sahne

Sahne karanlık. Deli Ömer elinde radyosuyla sahnede oturur. Radyoyu açar. Takip ışığı Ömer'i aydınlatır.

RADYO: - Sayın dinleyiciler günün ilk haberleriyle yayınımuza başlıyoruz. Bugün millet olarak unutamayacağımız bir güne başlıyoruz. Tarih yirmiyedi Temmuz ikibin kırk. Evet unutamayacağımız günlerden biri olacak... Anadolu erozyona yenik düştü. Resmî olarak İç Anadolu Bölgesi'nin boşaltılması kararlaştırıldı. Ancak topraklarını bırakmak istemeyen bazı vatandaşlar açıklamalara rağmen topraklarını terk etmeyeceklerini söylediler. *(Ömer, Hürseyin'i görünce radyoyu kapatır.)*

HÜSEYİN: *(Girişte bekler, gelip Ömer'in yanına oturur.)* Ömer Ağam biz de gidecek miyiz ?

D.ÖMER: *(Bayırı önüne eğer, konuşmaz.)*
(Çocuklar sahnenin kapılarından içeri girerler, Ömer'in etrafında otururlar.)

D.ÖMER: Bakın çocuklar siz onu aramaktan hiçbir zaman vazgeçmeyin. *(Çocuklar sahnedan çıkarlar, Yerinden kalkar, sahnenin önüne doğru yürür.)*

Yapamadık, başaramadık. Seve seve canımızı vermeye hazır olduğumuz Anadolu topraklarını kurtaramadık. Bütün acılar bir yana bugün olanları gelecek kuşaklara nasıl anlatacağız? *(Sahnenin arkasına doğru yürür, fon müziği çalar.)*

D.ÖMER: İçinizde anlatabilecek biri var mı? *(Sahnedan çıkar.)*
(Takip, kırmızı ışık)
Fon müziği eşliğinde sahne az aydınlatılır, Hacı Ziya elinde su kovası ile içeri girer diğer taraftan Sinekli'nin Ali sahneye girer.

ALİ: Su alma sırası bizdeydi.

H. ZIYA: Hayır bizdeydi
(Kavgaya başlar, sahnenin iki tarafından oyuncular sahneye girer kavgaya ederler.)

ELMAS: *(Sahne kırmızı ışıkla aydınlatılır, İçeri Elmas girer.)* Yapmayın Allah aşkına kavgaya etmeyin, her şeyimizi kaybettik , kavgaya edecek ne kaldı? Söylesenize ne kaldı? Yokluğu mu paylaşamıyorsunuz? Allah aşkına kavgaya etmeyin. *(Ayrılmaya çalışır, sahnenin önüne doğru yürür, takip ışığı Elmas'ı aydınlatır, Tülbentini başından açar yavaş yavaş sahnenin ortasına bırakır, Kavgaya durur, Oyuncular yavaş yavaş sahneyi terkeder, Tek spot ışık altından göç eden insan figürleri geçer.)*

İkinci Sahne

(Sahnedede Deli Ömer'le çoban oturmaktadır, Fonda rüzgar sesi vardır sahnenin ışıkları yanar.)

ÇOBAN: Neden konuşmuyorsun?

D.ÖMER: *(Omuzlarını silkeler)* Hiç, yok bir şey...

ÇOBAN: Nasıl yok bir şey?

D.ÖMER: Ne konuşacaksın? Konuşacak ne kaldı ki?

ÇOBAN: Birşeyler anlatta zaman geçsin. Baksana neredeyse sabah oldu.

D.ÖMER: *(Yerinden kalkar, sahnenin önüne doğru yürür.)*

Onbeş yıl, onbeş yıl ne ki? Onbeş yılda ne hale geldik? Onbeş yıl önce birileri çıkıpta bugün olanları anlatsaydı herkes deli diye gülerdi. Gerçi öğretmen söylemişti. Ancak o bile bu kadar kısa zamanda olacağını bilemezdi. Önce yağmurlar kesildi. *(Ağlamaya başlar.)* Hadi bu yıl kurak geçti dedik. Aldırmadık. İkinci yıl, üçüncü yıl, derken ağaçlar kurudu. Arkasından rüzgarlar, kum fırtınaları her taraf çöle döndü. Toprak bir inatlaştı, bir inatlaştı ki ektiğimiz tohumları bile geri vermez oldu. Koca ova hayvan leşleri ile dolup taşı. Felaket bununla da kalmadı. Yıllarca birbiriyle dost geçinen insanlar birbirine düşman oldular. Ardi arkası kesilmeyen kavgalar, ölümler sonra, sonra göçler, evini, tarlasını, varını yoğunu bırakıp çekip gitti buralardan. Besyüz hanelik köyden kala kala sekiz hane kaldı. Aklımız başımıza geldiğinde herşey bitmişti. Onbeş yıldır, durmadan dinlenmeden erozyona engel olmaya çalıştık. Boşuna hiçbir şey eskisi gibi olmayacak.

ÇOBAN: Bir felaketti yaşadık, elden gelir?

D. ÖMER: Hayır, hayır, bu felaket değildi. Felaket beklenmedik zamanlarda olur. Deprem gibi, sel gibi, yangın gibi, oysa erozyon, uzun yıllar içerisinde geldiğini haykıra haykıra haber verdi. Ancak, biz öylesine yurdum duymaz, öylesine duyarsız davrandık ki, önlem almada o kadar geç kaldık ki, şimdi sorumluluktan kaçmak için adını felaket koyuyoruz. Hayır, sorumsuzluğun adı felaket değildir. Neden biz yaşadığımız topraklara, yurdumuza ihanet ettik demiyoruz? Bunun adı ihanettir. Anlıyor musun? İhanettir. *(Sessizlik olur. Fonda rüzgar sesi vardır. Ömer çobanın yanına oturur.)* "Akşamdan beri neden konuşmadın?" diyorsun. Neden biliyor musun? Günlerdir kabus görüyorum. Ne zaman uyumak için gözlerimi kapatsam, hemen çocuklar gözümün önüne geliyor. Şu gördüğüm ova tamamen yeni doğmuş çocuklarla doluyor. *(Ömer yerinden kalkar, sahne*

nin önüne doğru yürür.) Hep bir ağızdan "ormanlarımızı istiyoruz, cennet vatanımızı istiyoruz" diye bağıyorlar. Sonra mahkeme kuruluyor. Çocuklar, hepimizi yıllarca ölenleri bile sıra sıra diziyorlar. "Neden hakkınızdan fazlasını kullandınız? Neden bu hale getirdiniz?" diyorlar. Biz susuyoruz, onlar soruyorlar. Biz susuyoruz, onlar soruyorlar Sorular, sorular, sorular bitmek bilmiyor. Bunalıyoruz, utancımızdan ezilip büzülüyoruz. Sorular bitmek bilmiyor. Çocuklar "hesap verin diye bağıyorlar" Biz susuyoruz. Onlar soruyor, biz susuyoruz. Hep birden ayağa kalkıp "sizi utancımızla baş başa bırakıyoruz" diye bağırıp yürüyorlar. Arkalarından koşuyoruz. Hiçbiri dönüp bakmıyor bile. Sonra bir çizgi çıkıyor önümüze, çizgiye gelen çocuk kanatları uçuyor. Bizi kabul etmiyorlar. Geri dönüyoruz bütün canlılar yolun iki tarafına sıralanmış; kuşlar, tavşanlar hepsi, hepsi yavrularına bizleri gösteriyor " suçlu bunlar diyorlar. Hepimiz utanç içinde sonsuz bir karanlığa doğru yürüyoruz.

İşte böyle çoban kardeş. Günlerdir bu korkuyla yaşıyorum. Uyandığım zaman bile gözümün önünden gitmiyor.

(Sahne arkasından konuşmalar)

ALİ: Muhtar, sen kadınlar ile beraber git. Biz dün gelen kamışları bağlayalım.

MUHTAR: Tamam, bugün yaptıklarımızı Yanık Tepe'nin oraya dizin. Biz gidyoruz.

DURMUŞ: Hadi uğurlar olsun, Biz de gidip işe başlayalım.

(Sahneye girerler üstleri başları toz içindedir.)

Baksana bizden önce gelenler varmış. Ne zaman geldiniz lan.

ÇOBAN: Hiç gitmedik ki gelelim.

ALİ: Ne yani bütün gece burada mıydınız?

(Sadık, sırtında kamışlarla içeri girer, kamışları ortaya atar. Oturup dizmeye başlarlar.)

ÇOBAN: Ömer'le oturduk.

SADIK: Ömer radyoyu açta haberleri dinleyelim.

(Ömer radyoyu açar.)

ALİ: Kapat şunu onbeş yıldır aynı şeyleri tekrar ediyor:

D.ÖMER: (*Radyoyu kapatır*) Büyür da sen farklı haberler ver.

ALİ: Sana ne oluyor lan deli?

D.ÖMER: Bu haberleri dinlemek istemiyorsan, baştan önlem alırdın. Bugün değil yirmi yıl önce bunları yapardın. Bugün de bu haberleri dinlemek zorunda kalmazdın.

SADIK: Sus lan deli domuz, herşeye karşınmazsan olmaz.

D. ÖMER: Ne bağıırıyon? Bu hale getirmek için elinizden gelen herşeyi yaptınız. Söyleyince niye kızılıyorsunuz.

ALİ: Allah'tan gelene kim ne yapabilir?

D.ÖMER: Yok canım. Allah'tan gelenmiş. Allah'ın toprağı korusun diye yarattığı ormanları yakın, kesip satın, yok edin. Ondarı sonra da Allah'tan gelene biz ne yapalım? Yooo o kadar kolay kurtulamazsınız.

SADIK: (*Yerinden kalkar üzerine yürür.*) Defol deli, aklın varsa başına koy.

D.ÖMER: (*Sahnenin çıkışına doğru yürür.*) Deliler, deliler kendi elleri ile kendi cennetlerini yıkan deliler. Yanan ormanlar, kesilen ağaçlar, bütün canlılar sizden hesap soracak. Daha neler göreceksiniz.

ÇOBAN: Hadi ağalar konuşmayı bırakın da, biraz çalışın. Dün otuz rüzgar perdesi diktik. Bugün yarısını bile yapamayacağız.

DURMUŞ: Yapsan ne olacak? Sen bu taraftan dikiyorsun, rüzgar inadına öbür taraftan esiyor. İki gün için de bütün çitler kumun içinde kalıyor.

SADIK: Sızlanmayı bırakın, daha önümüzdekini bitiremedik. Birazdan traktör gelir. Çobana bakın hepimizden çok çalışıyor. Yine de şikayet etmiyor. Subi lan bu köyde arazisi, malı, serveti olanlar bile bırakıp gitti. Sen niye gitmedin?

ÇOBAN: Nereye?

SADIK: Herkesin gittiği yere...

ÇOBAN: Ne farkeder? Gideceğin yerlerin buradan farkı mı var? Boşver be Sadık Ağa, şu kumu bir durduralım, sonrasını düşünürüz.

İBRAHİM: Ne yaparsan yap duracağı yok.

ÇOBAN: Umudunuzu kaybetmeyin.

İBRAHİM: *(Elindeki kamışları gösterir.)* Umut bütün umut bu kamışlarda.

ALİ: Ne yani , bizde diğerleri gibi yüzlerce yıllık topraklarımızı bırakıp gidelim mi?

İBRAHİM: Hiçbirimiz böyle olacağını tahmin edemedik. Biraz gayretle altından kalkarız sandık. Lanet olası erozyon, kanser gibi bir düştü içimize, yayıldııkça yayıldı. Onbeş yılda herşeyimizi elimizden aldı. Bir kere koymuş kafasına bizi göndermeden...

DURMUŞ: Bana da öyle geliyor...

SADIK: Sen de mi Durmuş Ağa?

DURMUŞ: Yok Sadık, bu işin sonu yok. Hani hatırlar mısın? Öğretmen söylemişti "söylemeye dilim varmıyor ama o gün geldiğinde olacakları tahmin bile edemezsiniz" demişti. İşte o gün geldi.

D. ÖMER: *(Sahnenin çıkışında oturmaktadır)* Öyle demişti Durmuş Ağa. Bir de "Siz ne yaparsanız yapın, bir fidan kadar rüzgarı durduramaz

sınız. Bir fidanın kökleri kadar toprağı koyuyamasınız.” demişti. “Erozyonun tek ilacı, tek çaresi ağaçtır” demişti. Ama sizde akıl yok ki anlayasınız. *(Yerinden kalkar oturanlara doğru yürür.)* Öğretimen konuşmaya başlayınca; Hemen dalga geçecek bir şeyler bulup konuyu değiştirdiniz. Onun konuşmalarını ben ve aha bu duvar dinledi.Şimdi utanmadan kaçacak yer arıyorsunuz. Gidin, hepiniz gidin. Anadolu’da viran olacak yer kaldıysa, onları da viran edin.

SADIK: Lan koca kafalı yeter artık.

D.ÖMER: Yeter mi?

SADIK: Hergün yüzümüze vurmaktan bıkmadın mı?

D.ÖMER: Bıkmak mı? Ölene dek söyleyeceğim. Söyleyeceğim ki bütün insanları ibret olsun.

ALİ: Sus lan köpek.

D.ÖMER: Susmayacağım. *(Eliyle uzakları gösterir)* Bakın şu dağlara, yemyeşil ormanlarla kaphydı. Bir ağacın altına uzandım mı, kuş seslerini söyler gibi uyuturdu insamı. Tavşan, tilki, sansar biraz daha yukarılarda dağ keçileri sürüyle gezerdi. Ovada kuzu sesleri neredeyse Çumra’dan duyulurdu. Hani, hani onlardan geriye ne kaldı? Ne sanıyordunuz? Yaptıklarınız yanınıza kar mı kalacaktı? Herşeyi mahvettiniz. Kala kala

bir siz bir de yılanlarla, çakallar kaldı.

DURMUŞ: Yapma Ömer, yeter artık.

D.ÖMER: Yeter mi? Peki halinize bakın (*Rüzgar perdelerine tekme atar, kaldırıp savurur*) Bunlar mı koruyacak koca ovayı? Dağları, köyü, bunlar mı geri getirecek ormanları, suları? Bunlar mı Durmuş Ağam? Söylesen bunlar mı? On yıldır yapıyorsunuz. Hani bir mezar yeri bile kurtaramadınız.

ÇOBAN: Ne bağırıyon lan, ne yapşınlar? Ellerini kollarını bağlayıp otursunlar mı?

D.ÖMER: Çok geç çoban kardeş, çok geç. Bunları yıllar önce yapacaktı. Bunlar...

İBRAHİM: Sus laaanan!

SADIK: Birakin söylesin. Bu güne kadar hep kızdık Ömer'e oysa içimizde doğruyu söyleyen yalnızca o var. Doğru söyler Ömer. Mezarları ziyaret etmek yalnızca ziyaret edenleri mutlu eder. Ellerimizle öldürüp, mezara göndüğümüz toprakların, ormanların mezarını ziyaret ediyoruz. (*Yerden kamışları alır*) Bu yaptıklarımızla kendimizi haklı çıkarmaya, vicdanlarımızı rahat ettirmeye çalışıyoruz. Doğru söylersin Ömer, bugün yaktığımız her fidanın, kesip sattığımız her ağacın diyetini ödüyoruz. Ama hiçbirimiz senin kadar cesur değiliz. Hatalarımızı bile söylemekten korkuyoruz. (*Ömer'e doğru yürür, boynuna sarılır.*) Söyle Ömer'im söyle ki utanmazlıktan çarık gibi olmuş suratlarımız belki yumuşasın. Söyle ki, kuruyan göz pınarlarımızdan iki damla yaş düşsün. Söyle ki, hiç olmazsa kendi halimize ağlamayı öğrenelim.

D.ÖMER: Yooo, sen bana bakma be Sadık Ağam. Deli söyler düz söyler. İşte bende öylesine söylüyorum.

ALİ: (*Yerinden kalkıp yanlarına gider.*) Birinin düz söylemesi gerekiyordu. Onu da sen söyledin. Yalan mı? Şu halimize bak. Sorumsuzluğun, zamanında tedbir almamanın cezasını hepimiz ödüyoruz. Bu da yetmemiş gibi bizden sonra doğacak nesilleri de hiç suçu yokken cezalandırdık. Çareyi hep başkalarından bekledik. Sen doğru söylersin Ömer. Kendi elleri

mizle kendi cennetimizi yıktık.

(Salme arkasından bağrıymalar)

AYŞE: Yavaş olun dikkat edin.

K. ANA: Allah'ım bugünleri de mi görecektim?

AYŞE: Konuşma kolundan tut.

(Salmedekiler dışarı doğru yürürler. Salme girişinde gelenleri karşılarlar. Kadınlar, muhtarın kollarından tutarak içeri taşırlar.)

ÇOBAN: Ne oldu ağam?

DURMUŞ: Ne oldu söylesenize?

(Muhtar taşıyıp duvarın dibine uzatırlar.)

SADIK: Birisi ne olduğunu söylemeyecek mi?

DURMUŞ: Ağzınız mı kapandı? Konuşsanıza...

AYŞE: Ne olacak, yukarı köylülerle kavga ettik.

ELMAS: Bundan böyle karnış kesmeye gelmeyin. Bize lazım dediler. Kestiğimiz karnışları da elimizden aldılar.

KEZBAN: Hiç olmazsa kestiklerimizi götürelim dedik.

K.ANA: Sizin oralar zaten bitti. Burakın da biz topraklarımızı kurtaralım dediler.

Muhtar "erozyonu bizim oralarda durduramazsak sizin de kurtuluşunuz yok" dedi. Hep birden saldırdılar.

SADIK: Şu hafimize bak. Sürülerimiz karıştırdı birbirine. Hiç kimse arayıp sormazdı. Şaka olsun diye, biz onların, onlar bizim tarlalarımıza koyunları sürendik. Şimdi bir karnış için birbirimizi yer olduk.

İBRAHİM: Belli ki bize de yol göründü.

SADIK: Başka çare yok.

(Sessizlik olur, bütün oyuncuların başları önünde, fon müziği çalar.)

MUHTAR: Ne talihsiz bir görev Allah'ım. Son noktayı koymak. Bir cümlelerin sonuna nokta koyar gibi. Koca köyün tarihine son noktayı koymak. Biten bir kitap gibi kapatıp, bir kenara bırakmak. Neden ben? Neden ben Allah'ım? Hayır, hayır buna dayanamam. Buna da yanmak mümkün.

değil.

(Sessizlik, fon müziği)

Hadi kalkın, hazırlıklarınızı yapın. Yarın çok zor bir gün olacak.

(Fonda rüzgar sesi)

SADIK: Yine esmeye başladı, Bizi göndermeden rahat etmeyecek.

KEZBAN: Çocuklar nerede?

DURMUŞ: Sabahattan beri görünmediler nerede bunlar?

K. ANA: *(Deli Ömer'e bakar)* Ömer, giderken çocuklara göz kulak ol dedim. Böyle mi baktın?

D.ÖMER: Sen merak etme Kadın Ana, ben şimdi bulur gelirim.

MUHTAR: Hadi gidin. Hazırlıklarınızı yapın. *(Yanıdakilerin yardımıyla dışarı çıkar. Diğerleri de yavaş yavaş kamışları toplayıp sahnedan çıkarlar.)*

ÇOBAN: *(Sahne içindeki kamışları toplar, sahnenin önüne doğru yürür, seyircilere boy gözlerle bakar, yavaş yavaş sahnedan çıkar. Sahne ışıkları söner.)*

Üçüncü Sahne

(Arka fon değişir, fonda çöl manzarası vardır. Mavi ışık yanar, perde açılır çocuklara sahneye girerler. Takip ışığı fidanı aydınlatır)

ALİ: Bugün çok dolaştık. Hadi eve dönelim.

HASAN: Baksanıza akşam oldu. Merak ederler.

HÜSEYİN: *(Sahnenin ortasına doğru yürür.)* Çocuklar bakın ne buldum.

(Çocukların hepsi sahnenin ortasında toplanır.)

ZEYNEP: Aaaa çiçek.

(Çocuklar diz çöküp otururlar.)

HÜSEYİN: Çiçek değil, baksana bu ağaç.

HASAN: Yok. Baksana bu fidan, ağaç olması için; büyümesi kocaman olması lazım.

GÜLLÜ: Durun ben de bakayım, Aman ne kadar güzel. Ben hiç fidan görmemiştim.

ZEYNEP: Ben de.

HASAN: Ben kitapta resmini gördüm.

HÜSEYİN: Hasan Ağam, önceden bizim buralar hep ormanmış, her taraf ağaçlarla kaplıymış.

GÜLLÜ: Peki nereye gitmişler?

HÜSEYİN: Hepsini kurumuş.

HASAN: Yok canım, hepsi değil. Birazını da ateşe verip yakmışlar.

ALİ: Kesip satmışlar. Yakacak olarak kullanmışlar.

GÜLLÜ: Hasan abi o zaman bunu saklayalım. Görürlerse bunu da yakarlar.

ZEYNEP: Su olmadan yaşamaz ki, bu da ötekiler gibi kuruyacak.

ALİ: Gerçekten su olmadan yaşamaz ki.

HASAN: Biz de evden getiririz.

HÜSEYİN: Vermezler ki zaten içmeye zor buluyoruz.

ALİ: Ozaman biz de içmek için alırsız. Birazını içer geri kalanını da saklar getiririz.

HÜSEYİN: Çok geç oldu. Hadi gidelim.

ZEYNEP: Böyle bırakıp gidersek, kum kapatır, sabah gelince bulamayız.

GÜLLÜ: Ya biri gelipte ağacımızı keserse, ya geldiğimiz zaman yerinde bulamazsak...

HASAN: Biz olmazsak onu kim koruyacak? Ben burada yatalım diyorum.

HÜSEYİN: Ben de kalalım diyorum.

HASAN: Ali sen ne diyorsun?

ALİ: Kalalım.

HASAN: Mehmet sen ?

MEHMET: Kalalım.

HASAN: Sabah olunca, birimiz burada kalırız. Diğerleri gider su getirir.

ZEYNEP: Ağacımıza gözümüz gibi bakalım, kısa zamanda büyüsün.

HÜSEYİN: Büyüyünce bakarsın rüzgarı da durdurur.

GÜLLÜ: Erozyona da engel olur mu?

HASAN: Tabii olur.

ALİ: Dalları bir uzasa, bir uzasa bütün ovayı kaplasa.

HÜSEYİN: Kökleri ile toprağı öylesine sarsa ki,

HASAN: O zaman rüzgar da durur, erozyon da biter.

ALİ: Dallarının arasında oyun da oynarız. *(Eliyle işaret eder.)* Bu benim daltın olacak.

HÜSEYİN: Bu benim.

HASAN: Bu dal da benim olsun.

GÜLLÜ: Bunu da ben aldım.

ZEYNEP: En yüksekteki bana kaldı. Ama ben korkarım, yukarı çıkamam ki. Hasan Ağam gel seninle değişelim.

HASAN: Tamam.

GÜLLÜ: Ağacımızın dalları büyüyüp bütün ovayı kaplayınca belki kuşlar, tavşanlar, sincaplar, kelebekler de geri gelir. Gelirler değil mi?

HASAN: Tabii gelirler. Neden gelmesinler...

MEHMET: *(Yerinden kalkar.)* Ağacımızın üstünü örtelim.Üşümesin. *(Gömleğini çıkarır ağacın üzerine örter. Diğerleri de gömleklerini çıkarıp örterler.)*

ZEYNEP: Benim uykum geldi. Yatalım.

HASAN: Şöyle dizime yat.

(Zeynep Hasan'ın dizine yatar.)

GÜLLÜ: Ben de yatacağım.

(Ali, Mehmet ve Güllü yatarlar.)

HASAN: Aylardır bütün ovayı kartış kartış dolaştık. Her taşın altına baktık. Umudumuzu kaybetmedik. Ömer Ağam doğru söylemiş, nihayet ovayı kurtaracak fidanı bulduk.

HÜSEYİN: Ne demişti Ömer Ağam: "Yeter ki siz umudunuzu

kaybetmeyin. Bir tohum bile yepyeni bir hayat yaratabilir." İşte biz yeni hayatın tohumunu bulduk.

HASAN: Ne kadar sevinçliyim bilsen..

HÜSEYİN: Ben de..

HASAN: Ağacımızı yalnızca Ömer Ağama söyleyelim. O ağaçları çok seviyor. Duyunca nasıl sevinecek, götür gibiyim. O da bizimle beraber su taşır.

HÜSEYİN: Her şey çok güzel olacak.

(Hüseyin ve Hasan uyurlar. Fonda rüzgar sesi vardır. Işıklar yavaş yavaş kararır.)

Dördüncü Sahne

(Sahne arkasından sesler gelir. Aliiii, Hasaaaan, Güllüüüü neredesiniz? Hüseyiiiiin, Aliiii, bağırınlar devam eder. Büyükler çocukları aramaktadır. Deli Ömer elinde fenerle içeri girer. Sağa sola bakar.)

D.ÖMER: Aaaaa buradalar. *(Sahnenin çıkışına doğru yürür.)* Kezban Bacım, Sadık Ağaaa gelin gelin buradalar. Buldum onları. Diğerlerine de haber verin. *(Sahnenin karşı tarafına doğru yürür.)* Durmuş emiiii geliin geliin. Buldum çocukları. *(Çocukların yanına gelir.)* Allah Allah

gömleklerini neden çıkarmışlar ki? (Diğerleri sahneye girerler. Çocukların başlarına toplanırlar.)

DURMUŞ: Elbiselerini niye çıkarmışlar ki? Üşüyüp hasta olacak bebekler.

İBRAHİM: Ne var burada? (Eğilip gömlekleri kaldırır.) Hiçbir şey yokmuş. (Hasan'a dokunur, Hasan uyanır.)

HASAN: (Aceleyle kalkıp ağacı bakar, Ağaç yerinde yoktur. Donar kalır.)

İBRAHİM: Ağacımız nerede? Ne yaptınız ona? Söyleyin ne yaptınız? (Diğer çocuklarda uyanıp kalkarlar.)

(Sahne aydınlatılır.)

GÜLLÜ: (Elleriyle ağacın yerini yoklar.) Buradaydı, buradaydı. Gömleklerimizi üzerine örttük. (Doğrudan büyüklerin üzerine yılır.) Ne yaptınız ağacımıza?

ZEYNEP: (Ağlayarak) Ağacımızı verin. Ne olur ağacımızı verin. Kopardınız onu değil mi?

HASAN: (Deli Ömer'e doğru koşar, ellerine sarılır.)

Sen ağaçları severdin "Hani bir tohum bile yepyeni bir hayat yaratır." derdin. İşte biz yeni hayatın tohumunu bulduk. Ne olur Ömer Ağam verin ağacımızı.

HÜSEYİN: (Ömer'le Hasan'ın yanına gider.) Söyle onlara, ne olur fidanımızı versinler.

D.ÖMER: Yoktu, yemin ederim yoktu. Geldiğimizde hiçbir şey yoktu.

ALİ: (Ömer'in üzerine yılır.) Vardı aha buradaydı.

D.ÖMER: Yoktu inanın yoktu.

HASAN: (Yerinden kalkar, eliyle gösterir.) Küçüçük bir fidandı. İşte buradaydı. Ne olur geri verin. Sizden su da istemiyoruz. Biz gözyaşlarımızla büyüteceğiz.

ZEYNEP: Onu biz bakıp büyüteceğiz. Sonra tomurekler açacak dal-

landa, tohumlarını dökerek toprağa. Yeni fidanlar büyüyecek. Bir bakarsanız her taraf yemyeşil olmuş. Ne olur verin fidanımızı.

ALİ: *(Büyüklerin üzerine yürür.)* Her şeyi yok ettiğiniz gibi, onu da yok ettiniz değil mi? Verin fidanımızı...

HÜSEYİN: Böyle mi aldınız bu toprakları? Siz doğduğunuzda böyle miydi?

HASAN: Herşeyimizi elimizden aldınız. Dokunduğumuz her yeri kuruttunuz. Sıra küçük fidana mı geldi? Hayır, onu vermeyeceğiz, onu alamazsınız.

HÜSEYİN: *(Sevircilere döner yavaş yavaş yürür.)* Yok, faydası yok. Ne söylersen söyle. Eğer kıymetini bilselerdi, bu hale gelir miydi? Yalnız kendilerinin değil bizim geleceğimizi de karattılar. Size toprak bile dayanamadı. Biz nasıl, biz nasıl dayanacağız?

(Diğer çocuklarda Hüseyin'in arkasından yavaş yavaş sahnedan inerler, salonun çıkış kapısını doğru yürürler, müzik verilir.)

D.ÖMER: Bakın çocuklar, o bir hayaldi. O fidan gerçekte hiç olmadı. Büyütmek istediğiniz içinizdeki umuttu. O nasıl olsa birgün, tohum gibi kabuğunu çatlatıp, yepyeni bir dünyaya merhaba diyecektir. Ne olur umudunuzu kaybetmeyin. Ne olur umudunuzu kaybetmeyin.

HASAN: *(Olduğu yerde durur, diğer çocuklarda sahneye dönerler.)* Hayal de olsa çok güzeldi. Onu gözyaşlarımızla büyülecektik. Dallarını her yanı kaplayacaktı. Erozyonu o durduracaktı. Kuşlar, tavşanlar, kelebekler, hepsi hepsi geri gelecekti. O Bizim son umudumuzdu anlıyor musunuz? **O BİZİM SON UMUDUMUZDU.**

(Çocuklar, müzik eşliğinde salondan çıkarlar. Sahnedekiler nokta ışık eşliğinde kıvrılarak yavaş yavaş yere düşerler.) Perde kapanır.

(Sahne ışıkları yanar, perde açılır, Deli Ömer'le Hasan sahneye girerler.)

D.ÖMER: Adına ister deli deyin, ister koca kafalı, ama her dönemde düz söyleyen birileri çıkar. Ne olur onları dinleyin.

HASAN: Sayın büyüklerim, yüzlerce medeniyetin yaşayıp geçtiği bu cennet vatanda, ne olur bu sahnelerin yaşanmasına izin vermeyin.

(Bütün oyuncular sahneye girer, sevircileri selamlar.)

Serhat Taşpınar

Erozyon!
İnsanlığın yaşayabileceği en büyük tehlikedir. Türkiye bu tehlikenin varlığını ak sakallı bir dedenin "Türkiye çöleşiyor" teryadından öğrendi. Onun "Türkiye Çöl Oluyor" çığıklanna "O Bizim Son Umudumuz" isimli tyatro oyunu ile katıldım. Yüreklerimizi yaşanabilir bir dünya ve sürdürülebilir bir yaşam için birleştirdik. Bu inançla Türkiye Çöl Olmayacak diyorum.

O BİZİM SON UMUDUMUZ

Çayır Çimen Sk. Emlak Kredi Blokları A/2 Blok D:10 Levent 80620 İstanbul
Tel: (0212) 283 78 16 (5 hat) Faks: (0212) 281 11 32